

MÖRSZKA KRAJINA

érsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

t. V. Év.

Márkisevci, 1926. május 23.

Broj 20.-21. Szám.

Riszáli.

„... opomené Vász na tiszta, stera szam Vam jasz dao. Mér vam nihám, tiszti mér vam dam, ne dam vam kak vam dá té szvét“ ... rkao te Mester, gda sze je zao lüdem szvétí düh, steró e poszlaó te Vszegamogócsi, gdasnyem vrémeni, med té etávani národ.

Riszáli szo. Szvétíli bi, kak szvétíti cslozemelszki je du'zen, ali szvétáksi, kaksega bi 'zelo riszálki dén na szpómenek nignyí riszálóv; nam denésnye szszko ládanye nedopúszti. mémoszt grája vesz politicsno, graja oszvetíti krsztsansztva ke szvétke, tu'zen sors je dá národí za tao, pozábi navsze, bírávno zná, v pámeti dr'zi, vetíti ga ták, kak bi ga zaisztrbelo, — nema vóle. Nignyí národ je léko szvétíó i vao, ár szo meli isztinszkoga sitela i vodítele, dnesz pa 'ze, sze rávno za nyi zemelszke ge imenújejo, szo temvéksi elivci národa.

Kak je erkao te Mester? rázajócsi sze szvétí düh vász ómené na vsze tiszta, stera m vam jasz povedao. Tak je ó, isztina je bila té, ali pogónite okóli szébe dnez. je obó szvétí düh denésnye nase dítele v politicsnom deli, ste szmo mi szvojezaszno zanyane dáli? Je opómeno nász szvojím djányom na vsza tiszobecsávanya, stere szo nam verno pripovedávali za volícsasza? Gde, gda, steri? Níem né. vszi szo bojevniki za ój lászten i szebicsen cíl te i a, gda i kama szmo je mi za rambo nasi pravíc poszlali. Níroga djánye nász je né opónilo na povedane recsí, kak tó opómeno nigdasnyí národ poszláni sv. düh, csirávno no sze vu toj denésnyoj nó dr'závi 'ze te szédmi riszálí dén vcsakali.

„Mér vam dam, né táksega vam dá te szvét“, tó szo pa e vecsne pravice recsí, ár mév szvetszkom 'zivilényi kak nlimo, národ zadobiti nemre bóle ga pa csúlti dnez nemó, gda je prenásanye bre.neni do zádnyega voglá prislo, 'ze samo ta neszmerna glo-

bocína jeszte, kama sze je denésnyí národ poskalíti mogócsi, i odkéc nazáj povrnóti na mémosztí vísék, pomócsi vecs néga.

Dénok gda sze vcsákamo 'ze blájzenésega, zadovolnésega riszálszkoga ószvetka? Szvetszko mérovno 'zivilénye gda sze zacse-ne? Velíka dácsa i neednáka, obszinszki volítev nedopunjenyé, zavlacšüvanye zednácsenyá pot-rébni zákonoov, itd. itd. szo vsze tiszte neprilike, ki szvetszki mér, steroga zdaj 'ze szamo odtéc csákamo, grajajo. Ka do konszolidácíje níkak príditi nemremo, i

steromi szo krívi nasi politiki, ki szo tam né parlamentárci, nego kakedno cirkusza spilarje, i tó za nase teske dácsne dináre, za naso zavüpnoszt.

Rodí sze pa v nasem Prék-murji níksa nóva farizeuska armáda za prisesztíni politicsni boj, kí pa 'ze oddalecsa ká'ze vó szvoje skrample z vrecsa. Nebó de dugó, ka sze ná szvetlo szká'ze, za cíl szploh drúgi, kak 'zelé tó národa interess. Nazádnye vecs prorokov kak csrede, ki bi zanyími sla . . . I sto nyím bó-de vervao?

sze niednómi pótniki nebi stelo scsáküvati za szvoje péneze na vlák, gda bi búo tak príjazen príditi edno ali pódrúgo vóro keszné, kak je tó nap-répiszano. Ali sto jeszte ka bi té falinge za nasega národa interess popravo?

Csi nescses szpát idti — plácsaj! Tak sze právi tó v M. Szoboti, i tá récs za vszákoga táksega edem dinár kosta. Tó je tó, ka elek-trika more bidti escse tó leto, naj bóde 'ze v kaksostécs formo. I kak je vesznicsar neszpameten. Za vszákoga drúgoga sze trúdi, placšúje za tiszto z-kój vszi drúgi májo vugodnoszt szamo zaszébe negléda, neszpoz-na vrémena priliko. Csi osztáne v M. Szoboti po deszetoj vóri vecsér, plácsa edem dinár i tó za nápravo elek-tricsnoga poszvéta v M. Szoboti té, gda domá níti napré naszmé prinesztí niscse edne récsi od elektrike.

Od vszákoga, ki v kresmi ali v kavárni po deszetoj vóri vecsér osztáne, ár szi scsé po céloga dnéva trúdapunom deli z príjatelami pogu-csávati, obszina edem dinár poberé od nyi. Tó je tik vrédi, naj obszina iscse pomócs tam, gde je mogócsé. Vendar bi pa pravica bíla tó, csi bi pripoznalí, ka je edem deláven cslo-vek i obrtník né mogócsi podnévi idti v kresmo, dela nemre púszttíti tam, teli je pa potrébno krepcšilo, zátó more idti té, gda zató vrémen má, szi popíti edem firtlics vína. Kaj drúgoga je pa za tiszte, ki z-luk'usa idejo po vecseráj pár flaskis sampá-nic i butelk pit.

Stevanje okóli »Novin« szo sze o predzádnyem broji »Novin« te'zko pomotíli, gda tak neprevidno zago-várjenye polágajo szvojin estítelom, zavolo premesztívi g. Jericsa. Persze ka je kak redíteli liszta potrébno tam bívati, gde liszt z-hája, vendar je pa túdi potrébno kapláni tam bívati gde je zanyega dolocsena gmajna. I csi je »vera v nevarnosztí«, te m'slimo príditi more najpróle kaplan i szamo té reditel. Ka je pa g. Jerics né z-szvoje iniciative premesztsen v M. Szoboto, ako sze Vi okóli »Novin« vszi na zídovszko dáte obrezati pa vam ne verjemo, nego je isztína nasa trdítev, ár je szam g. Jerics oméní, da on »v Ljutómeri bógsi szlú'z má, kak sférikoli plébános v Prék-murji.« Ergo je krív g. edem i g. drúgi, kak szmo tó zádnyics oméníli. Sto pa za Judásóv gros odáva národa pravice, odtoga bi doszta léko gúcsali. Mísz-limo ka tiszti, kí prednicke szo nigda grehov odpúcsenyá cédale na pláci za péneze odávati. Szamo tiszti potomcov krv sze nedá escse i dnez vtajiti . . .

A frank ügyet nem lehet a nemzetközi bíróság elé vinni.

A nemzetgyűlés hétfői ülésén Walkó külügyminiszter, nagyobb beszéd keretében foglalkozott Briandnak a frankpörrel kapcsolatban történt fenyegetőzéseivel.

A külügyminiszter hangsúlyozta, hogy Briand fenyegetőzéseit teljesen feleslegesnek tartja,

de különben is semmi olyan nemzetközi törvény nincs, amely bármilyen formában is lehetővé tenné, hogy a frankhamisítók bűnpörét a független magyar bíróságok kezéiből elvegyék és nemzetközi bíróság elé vigyék.

Byrd alezredes elérte az Északi Sarkot

A Spitzbergákról részletes jelentés érkezett arról, hogy Byrd vasárnap éjjel tizenkét óra ötven perckor indult utnak és délután négy óra huszkor tért vissza. Az egész uton gyönyörű idő kedvezett a repülésnek és az alezredes egyik kezével a napkompaszt tartva, másik kezében a gép kormányát irányítva, eszközölt méréseket. Amikor az alezredes megállapította, hogy gépe az északi sark felett van, több ízben körülrepülte a sarkot és ledobta az amerikai lobogót.

Az eszközölt mérések és megfigyelések legnagyobb részét igazolják Pearynak közléseit. A sarkvidéken a mágneskompaszt

nem lehetett használni, mert nagy elhajlást mutatott, a napkompasz azonban kifogástalanul működött. Érdekes, hogy a sark elérése előtt hat mérföldnyi távolságban a repülőgép egyik motorja elromlott és a pilóta vissza akart fordulni, Byrd alezredes azonban úgy határozott, hogy megkísérli a továbbrepülést, ami sikerült is. Az alezredes balkezének több ujja lefagyott az uton, úgy hogy amputálni kellett.

Byrd alezredest visszatérése után a Spitzbergák lakossága lelkes ovációban részesítette és az ünnepélyes fogadtatásnál megjelent Amundsen is, aki gratulált az expedíció sikeréhez.

Je vsze mogócsé?!

Nóvi vózni réd! Csüdno — praj — nóvi! Kak je nóvi, csi je po szisztemi z-Mozesove dóbe vküper posztávleni?! Bogme ka bi denésnye generácíje modernési (?) lüdjé níkej pametnésega léko pred národ posztavíli, né kaj tak zelénoga. Ka má

Prekmurszki národ i témbóle szevernoga Prék-murja národ z-toga nóvoga vóznoga réda drúgo, kak sze csemerítí. Na i csi póleg nóvoga vóznoga réda dónok more scsáküvati po té prázni posztájaj, ár vlák fúcska na vózni réd, príde gda je nyemi vola? Szrecsa je edna, ka je tá zmesnyáva v polétnom vrémeni narejena i ka vláki vezdaj szabotérajó, v zími bi

Pünkösöd.

Kapunk előtt ismét Pünkösöd az ünnepek szépségkirálya. Pompája, illata elragadó, megigéző. Amit a természet soha nem pihenő műhelyében fejleszteni tud, ami diszítés a képzeletben csak lehetséges, azt mind Pünkösöd köré csoportosította. Semmi különös sincs talán benne, ha ebben a gyönyörű keretben öntetett ki a szentlélek a tanítványokra, hogy csodálatosan megihlette őket, hogy szárnyuk nőtt s hogy magukkal ragadták a tudatlanság mélyéből az emberek tömegét a tisztánlátás magasabb régióiba. Egyházi tekintetben is gyönyörű motívum ez, de tegyük hozzá, hogy voltaképpen a haladás, a kultúra kiindulásának szimboluma.

Az első pünkösöd csodákat művelt. 3000-en esküdtek a haladás zászlójára. Ha minden pünkösöd megtalálta volna utána a maga 3000-ét, mily szédületes magasan állanánk ma tudás és erkölcsösség tekintetében.

De mit bontogatjuk csonka szárnyainkat! Nézzünk körül milyen a mai Pünkösöd? Az állam gerince, fentartója, a földmives nép, tudatlanságban botorkál, helyzete szomorú. Szellemi tápláléka alig van. Felfogásához mért könyvtára, helyes irányban szerkesztett szaklapja, melyek révén istenadta tehetségeit fejleszthetné s ezzel párhuzamosan okosabb gazdálkodással jólét forrásait szaporíthatná — nincs. Pedig népünk ügyes, tehetséges, minden foglalkozás iránt meg van az érveke. Számptalan példával igazolhatnánk, hogy kedvező körülmények fajunk agyereiből igen sok esetben adtak kiváltságokat minden téren, úgy szólván az egész kontinensen.

Iskoláink sem illethetők a tökéletesség jelzőjével. Az anyanyelv varázslatos ereje nem bilincselheti le a gyermeket. Más iskolai és más az otthoni nyelv. Ebben a nyelvzavarban, mellyel nagyfokú nemtörődömség párosul megjelennek aztán a hamis próféták, hívják azt Radičnak, vagy bárkinek és megkezdik a saját egyéni céljukat szolgáló politika terjesztését. Az eszközök sohasem számítanak, legyenek tisztességesek vagy becstelének. Mert a nép, az őanyag volt és lesz minden időben a kísérleti anyag, amelyen a politikai kalandorok büntetlenül elvégzik munkájukat.

Ma az egyik itt, a másik holnap ott bukkanik fel. Külsőleg a szentlélek megszállásával arcát-lankodnak belül pedig a lelkük fekete, irigy, ravasz, alatomos. Megtömik hátizsájukat, aztán el-

illanak, mint a kámfor, hogy helyet adjanak annak, ki valahol a tulsó oldalon szereli már a hátizsákot.

Ma sokan azt hiszik a politikában, hogy a szentlélek kiválasztottjai, pedig a tapasztalat szerint édes bortól részegedtek meg csak. Dol. Lendava felől is új hírek szállingóznak új prófétákkal. Vigyázzunk! Nehogy a sok megváltó közt leljük halálunkat.

Majdha a sötétségből kiemelkedünk, majd ha minden iskola a tiszta igazság, a haladás, csarnoka lesz és nem a pártpolitika agitációs fenéke, majdha minden tanító benne egy Péter apostol lesz, ki magasbatörő szárnyakkal hirdeti a nép fönségét és a boldogulás eszközeit, akkor mi is elismerjük: munkálkodik még a Szentlélek s hogy igazi Pünkösöd ünnepét ünnepeljük.

A Turnišče-i szarvasmarha kiállítás.

Turniščén f. hó 18-án állatkiállítás volt, melyen a régi turnišče-i körlethez tartozó nyolc község mutatta be állatállományának javát. Bemutattak: Lipa 27, Gomilica 50, Nedelice 60, Mala Palina 29, Brezovica 16, Velka Palina 12, Turnišče 110 és Renkovce községből 8 darab állatot, keverten növendékmarhát, bikákat és fejős teheneket. Összesen tehát 312 darab állat lett bemutatva, amely szám ugyan nem nagy erre a nyolc községre, de tekintve azt, hogy ma nem áll annyi takarmány a gazdák rendelkezésére, mint ezelőtt, így akkor még ez a mennyiség elég arra, hogy beigazolja azon tényt, hogy gazdáink ma is szeretik a szép marhát s annak nevelésével szívesen foglalkoznak még akkor is, mi-

kor azt értékesíteni jóformán nem is tudják.

Minden kiállításnak az a célja, hogy a bemutatott termékeknek piacot nyisson. Ennek ezen esetben is így kellene lennie; ámde hol a mi piacunk, hol vannak a mi vevőink a mi szép portékánkra? A nap-nap utáni vásárok semmi haszonnal nem járnak a gazdára nézve, csak munka mulasztás, időfecsérlés és esetleg kiadás az eredmény. Itt a határon szomszédos forgalom nincs, a vámok miatt nem is lehet, az itthoni kereskedők tehetnek amit akarnak. E mellett még mindig a gazdát szidják, hogy drágán árul, — míg az szegény a neveltetési, takarmányozási költségeit sem kapja meg. Ez így is lesz, míg nem lesz kivitel. Pedig

talán Prekmurjére is ráférne egy kis aprópénz! Ugyan gondolvalaki erre?

A kiállítást megtekintő bizottság nagyon meg volt elégedve a látottakkal. Szépek voltak a simentáli tenyészetek. Ezeket még a 90-es években importálta id. Szollár Péter nedelicei gazda, az első tenyészállatokat Szék Kálmán volt m. kir. miniszterelnök és pénzügyminiszter rátóti és héraházai (Vasmegye) gazdaságából szerezte, s azóta igen szép eredményeket értek el a gazdák. A bizottság valósággal elcsudálkozott s széretett volna mindenkit megjutalmazni, de bizony rendelkezésre álló 8000 dinárból — bárhogy elaprózták is, — soknak nem igen lehetett juttatni.

A kiállítás megtekintésére eljött a maribori főispán is autotitkárjával, itt voltak továbbá járási főnökök, a prekmurjei gazdasztek, állatorvosok s sok más szakértő s nagyközönség, ki mindnyájam megvoltak elégedve a látottakkal. A főispánt Turnišče szép fogadtatásban részesítette, s az ő, valamint a meghívott vendégek tiszteletére 3 terítékes bankettet adott.

A tanulság az, hogy va szép állatállományunk s így joggal remélhetjük, hogy ezután M Szobotában olcsóbb lesz a virs és D. Lendaván a szalámi.

Kake koristi imajo občina od socialnega zavarovanja

Zakon o zavarovanju delavcev od 14. (5. 1922) Uradni list št. 6 (1922) je po enotnih načelih uredu zavarovanje namezdnega osovja s slučaj boleznii, nezgod pri delu, invalidnosti, starosti in smrti. Za enkrse izvaja le zavarovanje za slučaj boleznii in obratnih nezgod, dočim

Obznanje

A Gügyű.

(Rajz az alföld lakodalmi népszokásából.)

Irta: K. J.

Ha nincs neki, majd lesz neki, gondolja Barna Jóska magában, s az egész ügyet az anyja elébe föllebezi, ki egy ügyes »gügyűt« ajánl a terv sikeres keresztülvitelére.

Vasárnap délután összeül az atyafiság illetékes része, s minthogy már otthon úgy is tudják a szive szándékát Jóska még az ángyomasszonynak terjeszti elő, hogy hát izé . . . megakar házasodni, még pedig a Sáriék Annuskáját szeretné; de hát így, meg amúgy nincs aki kommandálná, osztán hát . . . tudja kend no, ángyomasszony! Erre már az ángyomasszony, aki melleleg mondva nagyon benyalatos ám a Sáriéknél, megveregeti a Jóska vállát s biztatva mondva: Jól teszed fiam, há-

zasodj meg; oszt' hacsak gügyű köll, hát itt vagyok én; ne félj, ha én beszélek avval a Pankával, aki nagyon is sűrűn járogat erre a házatok előtt a bótba . . . De nini, hogy egyik szavamat a másikba ötöm, hiszen a minap, mintha láttam volna a Jóska öcsémet az Annuskával beszélgetni? . . . Ejnye no, lelköm teremttötte, el bizott, még ma elmögyünk megkérni az Annuskát . . . ugy-e Kata néni?

Ugyis lett. Fölkészülnek a gügyűk, a legény anyja, meg az ángyomasszony s egyenesen Sáriék felé tartanak. A tulsó oldalon álldogáló eladók rögtön összezsugnak: »Gügyűzik ám a Sáriékét Barna Jóskaéknak!«

Ez alatt a gügyűk már benyitottak Sáriéknél s a szíves kínálásra — kerüljenek beljebb — beljebb is kerültek egész az asztalig.

A zsbongó szobából mind kisompolyogtak, élükön az »eladó«-val a be nem valók, s egyszerre a csön-

desség vette át a birodalmat, melyből csak az öreg rózsás óra ketyegése hallatszik ki. A beszélgetés nehezen akar megindulni, pedig ha megindul, ki mondja meg, mikor szakad vég? —

Csudák csudája! a pergő nyelvű ángyomasszonynak, a vállalkozó szellemű gügyűnek majd eléllt a szava, Barnáné biztató tekintete, meg Sáriné kérdő arca mégis megoldták a nyelvést s visszatért sodrába:

— Hát tudják-e, sógorasszony, miért jöttünk?

— Majd megmondják!

— Meg biz azt, csak azt tudnánk van-e eladó lányuk?

— Van nekünk!

— Akkor hát nem rossz helyen járunk — szól közbe Barnáné — jól mondta az én Jóskám, hogy az Annuska eladó sorba' van már . . .

— Szép egy pár válnék bizony belőlük — erősíti az ángyomasszony gügyű egész biztosággal.

— No, ha az isten neki rendel, hát csak jöjjön el estére a legény, hogy nézze meg az »apjuk« is, azt ha a leánynak »szerettire« való lesz, majd csak megüljük a lakodalmat. Megkezdődik ezután szerényen a csérgetés és dicsekvés; ángyomasszony a gügyű szerepet kitünőleg visszi; barna ha egyszer ő elkezdi!

Estére már az egész falu tudja, hogy Barna Jóska máma a Sáriéknél lánynézőbe megy, hova az első meg hátso szomszéd, az öregebbik és sebbik uramékkal együtt hivatalosan.

A legény, násznagyának kíséretében, a gügyű főnhatósága alatt csak ugyan el is megy a Sáriékhoz, s azután kölcsönösen konstatálják, hogy a Jóska »alkalmas legény«, a Sáriék Annuskája meg igazán takaros, tüzpattant leány, aki ritka ügyességű kinálja sorba a kulacs karcos nektek jával az egybegyűlt vendégeket.

(Folyt. köv.)

Na risalski pondeljek dne 24. maja 1926 Benkič Janeza

se vrši na vrtu gostilne

v Murki Soboti veselica z otvortivijo novega kegljišča in verande.

Svira prvovrstna godba.

3. sz. sztrán
obozar

Stevan: Na ja, csi szmo te nê csedni, gda poszlanec odebéramo, zdaj ze nam je zaman. Poszlanec, tó je poszlanoszt lezicsa. Kak szi poszteles tak szpís. Csi bi táksega csloveka meli za poszlanca, kí rávno nase bolezní tak csúti, kak mí szamí, tiszti bi ze delali nikaj prôti táksoj nepravicsnoj dácsi. Zdaj, zdaj pa ga tó más. Edem gléda za velko plácso, drúgi vsiní vsze za drúge kak scséjo, szamo ka szo ga za poszlanca szpravili, tréjji záto, ár bi rad minister búo, stríi dela szamo za nyegovo ví sesnyo oblást, péti je bogatás i njemi je szirmákov mantra ta náj véksa passija id. itd mí szmo nyim pa tá nájmensa briga.

Miska: Á idi Stevan. Vem naso dácsó v Ljnblijani pa v M. Szoboti písejo vó goszpoda pa nisterni bogati trgovci i kapitaliszi.

Stevan: Ja tú pá drúgocs nam pritisznejó te mlinszki kamen na sinyek.

Miska: Ka mo pa te zdaj?

Stevan: Plácsaj pa tiho boj!

Vszem postüvanim nasim cstitelom veszéle riszálszke szvetke zelé

Mórszke Krajine lásztnistvo i óprava

— Zadnyi broj nasega líszta z tehnični razlogov ne z-ísao, záto denésnya M Kr. na sészt sztráni z-íde. Opravnisivo.

— *Proszimo nase napréplacsnike, kí szo z napréplacsilom zaosztányeni, naj poravnajó te dug. Vszí kí szo mogócsse krivicsno opomínani na placsilo zaosztanka, naj sze opravicisajo, krivica sze poprávi. Opr.

— Szodniski glászi. V predzádnym broji nasega líszta szmo pri premesztitvi g. szodnika Stefancioza, z-M Szobote v Dolnjo Lendavo, napacsno za Francizcioza napíszali, stero tempotom poprávimo. — Gosp. Gombossy Stevan pizsárniski oficijal pri szodniji v M. Szoboti je napredüvao z-2. szküpine III. kat. kak pizsárnisli oficial na doszedányem szlúzbenom meszti v I. szküpino III. kategorije.

— Postni glász. Posta v Martjanci sze je preszelila z telefonszókóv centrálóv v hízo gosp. Vezéra.

— Hitré vozi expresz M. Szobota—Hodos! Nájnovési glász je tó, ka zeleznicá Murska Szobota—Hodos, od 21-ga napré 5 km. hitré vozi, to je — to, da vozi vezdaj z 20 km-kov nágloscsov na vóro. Nevémo csi sze

lúdem nebóde vrtelo v glaváj od szame té nágloscse! . . . Skoda ka szo nê zacsnoli 21-ga junija, bi biló escse vrémen zató, koncibár je te ze mocsnése szunce, nikaj bi prisparali na kamenom vógelji . . .

— Predanovci. Juniusa 13. t. l. sze priasz obdrží Sztrúkovszke „gaszilszke župe“ stiri vesznicski kotrig vaja, pri steroj priliki nase ogengaszilno drústvo pri g. Vlaj-i veszelico prírédi.

— Ureditev taks za ribolovnice. Za izdajanje vseh vrst ribolovnic po bivšem štaj., madžarskem, koroškem in kranjskem ribarskem zakonu se pobira enkkratna listinska taksa (kolekovina) v iznosu 20- Din. Isto velja plede rib, knjižic, ki se izdajajo na podlagi kranjskega rib. zak. Za te zadnje knjižice je pa poleg tega plačati še tudi letno pristojbino, ki znaša Din 22-50 Veliki župan: PIRKMAJER. E. br. 87/3.

— Nôvi garent. V Ropacsi je nameszto Horvath Imrija za obcsinszkoga gerenta Miholics Ivan imenüvani.

— Carinarnica v D. Lendavi je miniszterszkom odréjenye likvidérana, vsze nyéne poszle prevzeme Carinarnica v Csakovci.

— Dragse bodo szpice? Monopolszka oblászt sze pripravla podignoli nisterni monopolszki potrebscsin ceno, med sterimi szo na prvom meszti — szpice, ki bi sze naj na dvojno ceno podignole. Míszlimo ka szo szpice ze itak predráge, vszaka szpica príde na 2—2 i pô pare, i csi je escse bodo podigávali, te neszmejo szt. éati na svercare, svercanje bode opraviciseno. Ali je tó tiszti zacsétek za odbijanye drágoce?

— Borza dela v Murški Soboti se je preselila iz obcsinske pisarne v ulico Mala Kaniža št. 126. Uradne ure za stranke od 8 do 12 ure. Ob nedeljah in praznikih se ne uraduie.

— Poljedelski delavci za Francusko. „Generalno Francusko drústvo za émigracijo“ v Zagrebu ísche 1000 poljedelskih delavcev za Francijo. Delavci, kí želijo iti na delo v Francijo, naj se obrnejo za pojasnila na Borzoda dela v Murški Soboti, kjer se jim naznanijo plačilni in drúgi pogoji, kakor tudi čas odhoda iz M. Szobote, oziroma Zagrebu

— Invalidi! Dne 30 maja 1926 dopoldne ob 19 uri se vrši v prestorih gostilne Flisar izredni občni zbor udruženja vojnih invalidov, vdov in sirot, po-

družnice v M. Soboti sledečim dnevniim redom: 1.) Poročilo uprave in nadzorstva, 2.) Obratov. 3.) Sprijem novih pravil, 4.) Volitev odbora, 5.) Volitev delegata za obiasni odbor, 6.) Slučajnosti. Vsi invalidi in vdove se pozivajo, da se tega občneza zborá gotovo udeležijo.

Az igen t. lapunk előfizetőinek és olvasóinak kellemes pünkösdi ünnepeket kíván a Szerkesztő és kiadó.

Lapunk legutóbbi száma tehnikai okokból nem jelenthet meg azért is a mai lapunkat hat oldalon jelentjük meg. — Felkérjük azon t. előfizetőinket, kik előfizetésükkel már régebben hátralékban vannak, hogy kötelezettségeiknek mielőbb tegyenek eleget mert már tovább igazán nincsen türelmünk várni. Jogos panaszkokat készséggel helyreigazítjuk Kiadóhivatal.

— Motorfecskenő bemutatás. F. hó 21-én M. Szobotában egy ljubljanaí cég egy egész kicsi de nagy munkaképességű motoros tűzfecskenőt mutatott be. A fecskenőt a motorral együtt két ember könnyedén viszi ide s tova. Az autón járó ügynök ellátogat Prekmurje minden nagyobb községébe.

— Munkás börze M. Szobotában hivatalos helyiségét a város házából Mala kanizsa 126. szám alá helyezte át.

— Slavenska bankát, mely oly csufol likvidálta a „Mezőgazdasági Bank“-ot. betétesseinek és részvényeseinek kárára, május 1-vel a „Prekmurska Banka“ vette át, illetve számolta fel. Utólérte a végzet, azaz hogy ő is elődje sorsára jutott, a központ forgalom hiányában megszüntette.

Éjjeli taksza M. Szobotában. M. Szobotai előjáróságának éjjeli takszára vonatkozó határozatát a főispán jóváhagyta Eszerint minden korcsmai és kávéházi vendégnek egy dinár takszát kell fizetnie ha 10 óra után ott tartózkodik, és ezt annyiszor ahány ily helyiségben megfordul. Azoknak, kiket nappal a munka otthonához köti, ez a rendelkezés nem felel meg.

— D. Bistrica. Mura szabályozása — hiába — csak nem akar megkezdődni, — erre nincs pénz Kérdezzük most már az illetékesektől, hogy gondolják azt megoldhatónak, hogy mi ma is oly óriási adót fizessünk, mikor termőföldünknek vagy 30%-át elmosta már a sebesen folyó mura. Ezt komolyan venni még

senkinek sem jutott eszébe?

— A telefon ügye Dobrovnikon csak késedelmet szenved. Vagy kell külön képviselőnek születnie Dobrovnikon is mint Črensovcén, hogy telefonhoz juthassunk.

— Őszi gabonatermés ezideig, hacsak az időjárás valami csapást nem hoz reá, kitünőnek ígérkezik általánosan. Miután ily jelentések érkeznek a bánátból is és Magyarországból, több mint valószínű, hogy az új buza ára a 200 Dináron fog kialakulni, hacsak az Orosz- és Olaszországi fagy és árvíz a buzát kapossá nem teszi

— A „Biteta“ állomás leégett. A „Mocsár park“-ban álló cséplési kunyhó ismeretlen okból leégett. Benzinnel leöntözték s úgy gyújtották fel, hogy biztossabban elégjen s ne akadékoskodjon tovább is a körülötte ujonnan beépített — fáknek.

— Katonafiuk pünkösdi üdvözléte. Lapunkhoz intézett levelük a következő kívánságuk közlését kérik: „A családi körből kiszakított s hazafiúi kötelességüket teljesítő katonafiuk családjuknak, rokonainak, ismerőseiknek, barátainak s lányoknak küldik pünkösdi üdvözlétüket: a Niši l. huszárezredből: Fürst Ferenc M. Szobota, Ülen Ferenc Martjanci, Rajnar Rakicsan, Eöry Dezső Hodos, Mujdrica, Magdics Ignác, Balazsic Ferenc és Smolka Ferenc Beltinci és Sebianics Vilmos Krizsevci. A 46. gyalóezredből Bitolj: Kúhár István és Puhán Alajos Tesanovci, Kutosi Vince Kosarovci, Kúhár Lajos Pücorci, Siftár Ferenc Szeborci, Lebar Viktor Dolina, Malacsics József Ivanovci, Repar József Rakicsan és Luthár Kálmán Krizsevci.

— Mussolini hajlandó elismerni Ottó exkirályfi trónigényeit. Egyik Berliu újság párisi jelentésre hivatkozva azt a fantasztikusnak látszó hírt közli hogy Mussolini miniszterelnök tárgyalásokat folytat Zita volt királynéval. A tudósítás szerint az olasz kormány egy előkelő megbízottja közvetíti a tanácskozásokat, amelynek célja az, hogy Olaszország bizonyos feltételek mellett hajlandó elismerni Ottó trónigényeit. A kezdeményezés állítólag az olasz kormány részéről indult ki és az olaszok legfőbb feltétele, hogy Zita fia nevében végleg ismerje el a tiroli határokat. A tudósítás szerint Zita visszautasította az ajánlatot azzal az indoklással, hogy annak elfogadása ellenkezik meggyőződésével és különben is kedvezőbb viszonyok között szándékozik fiának aspirációit érvényesíteni. A legnagyobb valószínűség szerint az egész hírt az osztrák legitímisták találták ki, hogy így népszerűsítsék Ausztria népe előtt az az exkirálynét és fiát.

Pünkösdi hétfőjén, 1926. május 24-én Benkics János vendéglőjének kerthelyiségében,

ujonnan épült tekepálya és veranda megnyitásával

kapcsolatban **TÁNCMULATSÁG** tartatik.

Elsőrendű zenekar!

Elsőrendű zenekar!

ostalo zavarovanje odloženo na nedoločeni čas. Po predpisih zakona bi sicer zavarovanje za slučaj invalidnosti in starosti ter smrti moralo stopiti v veljavo že 1. julija 1925. Finančni zakon pa je to zakonito določilo razveljavil, ne da bi istočasno določil nov termin. Zato so izgledi skorajšnjo uvedbo starostnega in invalidnega zavarovanja zelo slabi in bodo onemogli in stari delavci ter njih vdove še vedno brez pomoči od nosno bo bremena starostne in invalidne preskrbe v znatni meri moralo še nadalje nositi bolniško zavarovanje.

Socialno zavarovanje je velike socialne in gospodarske važnosti. O tém ne more biti nobenega dvoma in je to prepričanje prodrlo v vseh državah. Z mirovnimi pogodbami, ki vsebujejo tudi nekatera socialna politična določila, je uvedba socialnega zavarovanja postala mednarodna obveznost vsake države, ki je član Zveze narodov, toraj tudi naše države. Zato je država dolžna, da socialno zavarovanje varuje in ščiti in ne stori ničesar, kar bi bilo v škodo uspešnemu razvoju. Podpirati mora vsa stremjenja modernega socialnega zavarovanja.

Poleg države imajo na uspešnem razvoju zavarovanje zelo velik interes občine in tudi v ustavi predvidene srezke in oblastne skupščine. Socialno zavarovanje v zelo visoki meri razbremenjuje občine. Ko bo uvedeno še starostno in invalidno zavarovanje, problemu ubožnega skrbstva skoraj ne bo več. Pa tudi bolniškemu zavarovanju morajo občine, zlasti njih zdravstveni zastopi posvečati največjo skrb. Brezbrižnost napram bolniškemu zavarovanju pomeni zanemarjanje zdravstvenih dolžnosti v občini, ki so gotovo zelo velika. Žalibog organizacije našega zavarovanja sama občine zanemarija, ker jih izločuje od soudeležbe na upravi in jim s tem seveda jemlje neposredno odgovornosti in lokalni interes. V tem pogledu je potrebna izpopolnitev organizacije zavarovanja. Inozemski zakoni, zlasti nemški in angleški so občine pritegnili k bolj aktivnemu sodelovanju in to z velikim uspehom. Naš zakon samo v § 146 nalaga občinam dolžnost, da sodeluje pri posredovanju zavarovanja za bolezni in nezgode. Postopek pri tem posredovanju ima urediti posebna naredba ministrstva. Te še ni.

Občine imajo dvojen interes na razvoju in delovanju zavarovanja. Prvi je interes njih lastnega zdravstvenega delokroga, drugi pa interes njih materijelnega gospodarstva. Pravilno pojmovane naloge občine v zdravstvenem pogledu morejo občine prisiliti, da se zanimajo za usodo svojih obolelih občanov in da pazijo, kako zavarovanje skrbi za njih zdravljenje, da pazijo na delo zdravnikov, na zdravljenje bolnikov itd. Na drugi strani pa imajo občine brez dvoma velik interes na zatiranju simulacije in raznih drugih zlorab, zlasti, da zavarovanje ne izkoriščajo osebe, ki po zakonu

niso upravičene do dajatev in podpor iz naslova zavarovanja. Tu pridejo predvsem v poštev svojci zavarovanih članov, ki imajo pravico do zdravljenja na račun zavarovanja le, ako nimajo lastnega zaslužka in so toraj v polni meri odvisni od zaslužka zavarovanega člana. V tem pogledu občine zelo veliko greše. Izstavljajo potrdila, ki ne odговarjajo dejanskim razmeram. Tako se podpor deležni bogati posestniki, samo, ako je na pr. sin slučajno zaposlen v tovarni. Občine morajo pri izdajanju raznih potrdil, na podlagi katerih naj se priznajo podpore, postopati zelo previdno in kritično in potrdila izdati, le dejansko potrebnim, t. j. le osebam, ki nimajo nikakega zaposlenja, tudi v domačem gospodarstvu ne in nikakih lastnih sredstev.

Občine potrjujejo primernost prevoznih stroškov v bolnice ali na železniške postaje. Razni brezvestni prevoznih sredstev zaračunajo naravnost neverjetne zneske v mnenju, „da blagajna lahko plača“. Občine pa primernost računa kratkoma potrdijo.

Simulacije in najrazličnejše druge zlorabe v denarnem efektu pomenijo, da zavarovanje vrže proč visoke zneske in to na škodo resnih in težkih bolnikov. Z zlorabami je onemogočeno, da bi zavarovanje imelo na razpolago primerna sredstva za graditev raznih sanatorijev in bolnic. Zlasti na slednjih so občine zelo zainteresirane, ker tudi one trpe pod splošnim pomanjkanjem bolnic. Sanatorijev sploh še nimamo. Potreba po njih je pa velika. Pomislimo samo na izredno visok odstotek tuberkuloznih bolnikov. Tem problemom mora moderna občina posvečati vso svojo pažnjo, in ako drugega ne vsaj z vsestranskim podpiranjem zavarovalnih institucij slednjim omogočiti, da ne trpe pod raznimi zlorabami. V letu 1925 je Ljubljanski Okrožni urad za zavarovanje delavcev na bolno-podpornih dajatah izplačal okroglo 25.000.000 dinarjev. Z mirno vestjo se po dobljenih izkušnjah mora trditi, da je bilo 25% teh izdatkov izdanih na račun raznih zlorab. V denarju je to 6.000.000 dinarjev v enem samem letu. Da bi se ta denar uporabil v svrhu graditve bolnic, sanatorijev, bi imele občine in cela naša zdravstvena politika veliko korist, tako pa je bilo s to svoto zadoščeno le nenormalnim strastem zlorab-

ljenja. Občine, ki pojmujejo svoje naloge, bi potom svojih zdravstvenih zastopov morale z vso intenziteto zasledovati usodo našega zavarovanja in organizirati tudi v svojem lastnem področju boj proti simulacijam in zlorabam. Že samo stalni stiki z zdravniki bi pokazali lepe uspehe, dalje sodelovanje z delavski strokovnimi organizacijami in podjetniki.

Neposredno materijelno korist imajo občine od zavarovanja zlasti v tem, da zavarovalna institucija plačuje oskrbne stroške v bolnicah, dočim so preje padli navadno v breme občin. Ako občine primerjajo tozadevna predvojne in sedanje izdatke, morajo videti veliko razliko. Po predvojnih zakonih svojci (žena, otroci, i. t. d.) do oskrbe v bolnici na račun zavarovanja sploh niso imeli pravice. Stroške je nosila občina. Sedaj nosi stroške oskrbe v bolnicah tudi za svoje zavarovanje in sicer za dobo 4 tednov. Dalj časa je skoro malokdo v bolnici. Za zavarovane člane pa nosi stroške urad zavarovanja do 26 odnosno do 52 tednov. Občinam iz tega naslova ne nastajajo nikaki izdatki.

Zavarovanje igra zelo važno vlogo tudi pri zatiranju in zdravljenju nalezljivih bolezni. Po celem svetu nosijo tozadevne stroške države. Naš zakon o zavarovanju sicer predpisuje, da država zavarovanju tozadevne stroške povrača, toda finančni zakon je to ukinit in vse breme nalezljivih bolezni med delavstvom nosi potom zavarovanja delavstvo samo. Kdor pa ni zavarovan in je drugače premožen, zdravi njegovo nalezljivo bolezen ne on sam, ampak država. V tem dejstvu je gotovo skrito omalovaževanje zavarovanja in velika krivica zavarovancem.

Zavarovanje nosi izredno velika bremena. Odstotek premij je ostal isti, odnosno še nižji, kakor je bil pred vojno, dolžnosti zavarovanja pa so se znatno pomnožile. To breme bo moglo zavarovanje vzdržati le, ako bo deležno vsestranskih podpor, zlasti tudi od občin in od delavstva samega. V nasprotnem slučaju bo seveda zavarovanje omagalo. Zakon bo moral biti spremenjen v smeri zvišanja premij in znižanja dajatev, zlasti v pogledu oskrbe v bolnicah. To pa se bo zgodilo samo na škodo občin. To vprašanje ni malenkostno in je vredno, da se občine zavedajo, da imajo od zavarovanja korist.

POLITIKA.

Parlament munkája megkezdődött, de ebben sincsen köszönet, mert éppen ez idézte elő az új kormányválságot. Napirend egyik pontja szövetságra került, melynél a kormány kisebbségben maradt, győztek az ellenzéki pártok, s ennek következtében Uzonovič levonva a konzekvenciát, a királynak benyújtotta lemondását. A válság azonban csakhamar végetért. Radič-párt, mely szintén nem szavazott a kormánnyal, ismét megegyezett Uzonovič miniszterelnökkel, s továbbra is megmaradt a radikális-radič koalíciós kormány, de most már mindkét Radič nélkül, Radič Pavle agrarreformügyi miniszternek le kellett mondania, dr. Šibenik javára, kinek személyét a radikális párt jelölte ki. — Az új kormány a régi kormány munka programjával mutatkozott be, de a jelek szerint ismét nem tud majd zöld ágra verködni. — Radiček által annyira követelt korupció elleni törvény megalakításától is elálltak, kérdés már csak az, hogy nem-e látják jonak az egy-

séges adótörvény sürgős meghozatalát. — Prekmurjének horvát közigazgatás alá való csatolása iránt állítólagos mozgalom indult meg, mely eté a szlovén hatóságok nem a legszivesebben néznek, de ha így történik mégis, bele kell törödniök, mert ha őszinték akarnak lenni, iniciatívát erre a mozgalomra öök adták elsősorban, a nem emberséges bánásmódal s az adózás szivtelen és aránytalan voltával. — Választások közelségét legjobban bizonyítja a pártok tevékenysége. Mindegyik párt erős agitációt fejt ki különösen nálunk, hol a népet legjobban lehet beleugrasztani holmi helyi párt szervezésébe, tekintve politikai iskolázatlanságát, hogy azonban arra a pártra szavazzon is, az már más lapra tartozik, mert szavazni bizony oda fog, hová legjobb belátása szerint akar. Ettől senki le nem téríti, ha mégügy is telebeszélük a hatását. — Prekmurjében egy új párt van alakulóban, mely szorosán vett Prekmurjei párt néven akar a választásokba menni

A baj csak egy. Evangelikus és kath. papok, ügyvédek és nagybirtokosok pártjának a szinezete ró le róla, ami már mindjárt nem konviniál a prekmurjei érdekeknek. Annál inkább nem, mert a hitbizományok védelmét tüzte ki céljául, ami éppen minálunk nem találhat talajra. — Magyarországon az egész politikai életet lekötö a frank hamisítás főtárgyalásának lefolyása, mely már egy hete tart. Windischgrätz herceg tagad, a kormányellenes frakciók és egyesületek tagjai, kik a frankhamisításban részesek, magát a kormány különösen gróf Bethlen miniszterelnököt is bele szeretnék keverni az ügybe, ami azonban nehezen fog sikerülni nekik. Evvel tmlajdonképpen a kormány tekintélyét szeretnék külföld előtt aláásni, hogy így mielőbb öök juthassanak a kormányra.

Glászi—Hirek.

Párgovórénye.

Stevan: No Miska vu nyegvom argyilusi, szproletje je tú, zeleni sze p'le pa zeleni dácsni cseki szo túdi prisli. Ali szi nê dóbo escse?

Miska: Ja té pa miszlis, ka sze vrág szpozábi z-grêsni dúš? Pa miszlis ka sze „steirunt“ szpozábi z-nász dácsnikov. Pa escse kak nazarenszki csek szam dóbo, tak ka níti naednók nevem vö-povedati, nego ga morem csilabizérati kak solár ábécé.

Stevan: Na, znás Miska, telko mi je le'zi csi szi túdi i tí dóbo tak velke numere, ka mo jesz túdi le'zê prenasao tó nevollo. Csi bi szamo jesz jécsao, te bi me 'zmetno sztalo.

Miska: Na na, naj te nika léko nesztáne, plácsaj pa tihó boj, nazádnye bics pöcsi pa bô-des vido csi ti je léko.

Stevan: No, nerazmi tak, szamo ka mi je telko le'zê, ka znam, ka szamo mené negyúlijo.

Miska: Prav je prav, pa je vszegli nê prav. Vszi na drög pridemo pöleg té neszmerne dá-cse. Tí Stevan bole znás tó récs pisi tí fiinanc minisztri, naj nam posle niksega sztrokasztoga vucsitela . . .

Stevan: Nê sztrokasztoga nego sztrokovnoga. Hahaha!

Miska: . . . ali sztrokovnoga vucsitela, ki de nász oponke vcsüo delati, ár nam na sujsztra vecs neböde dohájalo.

Stevan: Ja pa sze 'zenszke pá léko vcsijo prészti i robacse i bujbele delati, ár mo dnez-vütro túdi i brez oblêke mogli ofiti csi tó nemo znali. Mi mo nyim pa krüh priprávlali.

Miska: Ja Stevan, bogme ka je tó csedno.

Stevan: Szamo tó nevem, zakaj nam to trbê, ka mi telko dácsse dávamo. Bi mí kmetje neb léko pametnêsi bilí?

Miska: Ka pa te napravís?

Stevan: Kak szi prvlé pravó, plácsaj pa suti, drügo nemas za naréditi zdaj 'ze.

Miska: Kak „zdaj 'ze“!?

Szebeborci. A helybeli önk. tűzoltóság június 6-án színelőadással egybekötött táncmulatságot rendez. Színrekerül „S tári in mladi“ című négy felvonásos népszínmű. Szíves megjelenésre felkéri a n. é. közönséget a Rendezőség.

— Elragadták a lovak. E. hó 19-én délután Lejko István káplán és Turza János kántor Zsitkócon temetést végezvén, kocsin haza térőben voltak Dobrovnikra. — Utközben egy autó jött feljök a bogojinai vásárról, amitől a fiatal, erőslovak megbokrosodtak. A kocsis úgy akarta a bajnak elejét venni, hogy leszállt és a lovakat kantarjuknál fogva akarta féken tartani. Ez azonban az ijedt és tüzes lovakkal szemben nem sikerült, mert azok őtet is magukkal ragadták úgy, hogy a kocsi alá kerülve részben a lovak taposása, részben a kocsi gázolása folytán életveszélyes külső és belső sérüléseket szenvedett. Az uton eszméletlenül elterült kocsist az autó felvette és beszállította Dobrovnikba, ahol is Dr. Kallin Ignác orvos vette azonnal kezelés alá, majd később haza szállították. A kocsin maradt káplán és kántor nagynehezen vissza jutottak a megvadult lovakkal Zsitkócvégre, s innen más kocsin tértek haza. — A kocsis életben maradásához alig van remény, mert erős belső vérzése van s állapota nagyon súlyos.

— A főispán látogatása. F. hó 18-án a főispán Mariborból Turniščera érkezett s itt megsejmelte a szarvasmarha kiállítás, azután részt vett a tiszteletére adott banketten. — Délután meglátogatta az iskolát, azután elutazott a Mura partra, hogy ott a vízkárokat megnézzék, — onnan pedig hazatért.

— Akinék a halála hírért költöttek. Horvát József turniscei körgyám május elsején Dolnja Lendavára biciklizett a szőlőjébe. Valami ügyetlen hihordó déltájban azt a hír terjesztette el Turniščén, hogy Horvát József Dolnja Lendaván hirtelen meghalt. Horvát családja a szörnyű hír vétele után lóhalálában sietett Lendvára, hol is Horvátot a legjobb egészségben találták. Valóban, érdemes volna az ilyen hihordókkal szembe érdemlegesen elbánni, mert ostoba szószátyárkodásukkal nemcsak fölösleges kiadást, munkamulasztást, de komolyabb bajt is okozhatnak.

— S. K. Mura pünkösdi első és második napján táncmulatsággal egybekötött sportnapot rendez a következő mérkőzésekkel: vasárnap fél 3 órakor ifjúsági football mérkőzés Ljutomer—S. K. Mura között. 4 órakor barátságos hazena mérkőzés a Z. S. K. Viktorija zágreni csapattal, mely ez alkalommal először fogja összemérni erejét Mura hazena csapa-

tával. Este 8 órakor sport mulatság a Bács-féle szállodában. — Pünkösdi hétfőn délután fél 3 órakor revans mérkőzés zágreni Viktoria és Mura közt. A n. é. közönség részére mindkét napon fedett tribün áll rendelkezésre.

— Előléptetés. Gombossy István jbsági íródiszt a III. fizetési rangosztály 2. csoportjából a III. fizetésosztály I. csoportjába előlépett mai állomás helyén való meghagyása mellett.

— Nem szabad papir aprópénzt adni vissza, csak ércaprópénzt, ily rendeletet adott ki a postaigazgatóság. A postáknak bármily mennyiségű papir aprópénzt el kell fogadniok, de a feleknek csak kovácsolt váltópénzt adhatnak vissza.

— Elérték az északi sarkot. Byrd amerikai aviatikus e hó folyamán keresztül repült a már oly sok kutatást igénylő északi sarkon, de szerinte szárazföldről és életről ott szó sincsen. Nem szállt le, csak röptében állapította meg ezt, s röptében dobott le amerikai zászlót az északi sarokra, Kevéssel rá a neves svéd kutató, Amundsen is olaszoktól épített és adott „Norge“ nevű kormányozható léghajóval utnak kelt, ki három nap és három éjjel tartó utazás után elérte az északi sarkot, de ő is csak azt állapíthatta meg, hogy szárazföld nincs és előlány rajta nem lakozhatik.

— Magyar csendőrök Jugoszláviában. A héten két Magyarországból Jugoszláviába szökött magyar csendőr jelentkezett a G. Lendavai fiánc-határőrségnél, kik kijelentették hogy állomás helyükről elszöktek, mivel két havi elzárásra voltak valami ügyből kifolyólag megbüntetve, s visszatérni nincsen szándékuk. Eskorttal átadták a M. Szobotai városi katonai parancsnokságnak, mely továbbította őket. Mint az utóbb érkezett körövényből megállapítható, hárman szöktek meg, de a harmadiknak jelentkezéséről nincs hír.

KÖZGAZDASÁG.

A Prekmurska Banka prej: Muraszombati Takarékpénztár 1925. évi mérlegéről.

Az igazgatósági jelentésből megállapítható, hogy az intézet rendes működése folytán vagyoniilag erősödött.

A jelentés rövid, mondhatni szerény előterjesztését az érdekelt nagy közönség megfigyelése előnyösen egészíti ki. Nagy reménységgel néz rá: minél előbb megint a régi lesz, bizik a bekövetkezett újjá alakulásban.

Különbön beszéljenek a számok. Össze kell hasonlítani az intézet 1923 1924. évi mérlegeit a mostani 1925 évi mérlegeinek adataival.

Az 1923. évi mérleg 400,000 Dinár alaptőke 3,120.232'60 betét és

2,857.350'98 váltó forgalom mellett. 79.629'88 dinár tiszta nyereséget; az 1924 évi mérleg 1,250.000 dinár alaptőke 4,344.940'80 d. betét, 1,922.123'79 dinár váltó, és 3,136.420'80 d. garantáltadóslevelek mellett 138.229'68 din. tiszta nyereséget produkált, hozzászámítva a nyomda, folyó számla és ingatlanok hozadékát is.

Az 1925. évi mérleg ugyanazon alaptőke 6,987.168 d. betét, 2,476.527'55 din. váltó, 8,606.861'06 folyó számla, garantált adós levelek, nyomda és ingatlanok hozadéka mellett 139.844'08 Din. tiszta nyereséget eredményezett.

Ezen rövid kivonatokból is meggyőződhetik vidékünk gazdasági fellendülését váró közönség, hogy anyyira sajátunkká vált régi takarékpénztárunk mostani igazgatósága a közérdeknek dolgozik és a részvényesek is bizton remélhetnek a jobb jövőben.

Egy hiányra azonban — éppen a régi jó állapotokra hivatkozva — rá kell mutatnunk: nincs elég jelző, törlesztéses kölcsön, és nem ápolja eléggé a kis emberek, kis gazdák hitelét.

A „Prekmurska Banka“ prej: Muraszombati Takarékpénztár 52-ik évi rendes közgyűlését f. évi május hó 28-án tartja. A változott viszonyok folytán igazgatóságát újjá alakítja. A régi részvényekből 5 (öt) részvény egy szavazat.

A hatodik zágreni mintavásár. A zágreni vásár igazgatósága a napokban szétküldte a meghívókat a hatodik vásárban való résztvételre, azoknak a cégeknek pedig, amelyek nem kaptak meghívót, kívánatra szintén fog küldeni. A pavillonbér jelentékenyen olcsóbb, mint a múlt évben volt. A mintavásár egyidőben esik az István-napi vásárral: augusztus 15-től 23-ig fog tartani, amikor a földművesek és falusi kereskedők tizezrei tódulnak Zagrebba.

Preklic.

Preklicujem lažljive besede, katere sem govoril čez g. Maksa Friškoviča post. načelnika v Hodošu in g. Štefana Obala žel. uradnika v Murski Soboti, ter se zahvaljujem da sta odstopila od sodniškega postopanja.

ELEK ABRAHAM
gostilničar in posestnik Hodoš.

Nyilatkozat.

Ezennel kijelentem és visszavonom mindazokat a hazug szavakat, amelyekkel beszéltem Maks Friškovič állomás főnök ur Hodoš és Štefan Obal vasuti hivatalnok Murska Sobota ellen.

Együttal köszönetet fejezem ki mint kettőjüknek, hogy a dolog nem került bíróság elé.

ELEK ABRÁHÁM.

Tislarski vajenec

z-bôgse híze sze gorivzeme pri WORELL JO'ZEF-i v Murski Soboti (Zvezna vilica.)

KINO

v Murski Soboti.

V PONDELJEK 24. maja
popoldne ob 3, zvečer ob 8 uri

STRASTVENA LJUBAV TOREADORA

(LIEBE DES TOREADOR)

VSTOPNINA: Gornje lože 12 Din.,
spodnje lože 10 D., in II. prost 5 D.
Lastnik kina GUSTAV DITTRICH.

Tržtvo. Kereskedelem.

Blágo — Áru.

LJUBLJANA: május 7.

100 kg. Psenica—Buza	Din. 300—325
„ „ 'Zito—Rozs	210—
„ „ Ovesz—Zab	170—
„ „ Kukorica	175—
„ „ Proszó—Köles	210—
„ „ Hajdina	260—
„ „ Szenő—Széna	60—
„ „ Graj—Bab csres.	370—
„ „ zmésan—vegyes bab	150—
„ „ Krumppli	60—
„ „ Len. sz.—Lenmag	—
„ „ Det. sz.—I.óherm.	2500-2800

BENKO: május 7.

1 kg. III. II. I. prima	
Biköv. } Bika	6.— 7.— 8.— 8-50
Telice } Űsző	5.— 6.— 7.— 7-50
Krave } Tehén	1-50 3.— 5.— 6.—
Teoci } Borju	9-50 10.—
Szvinyé—Sertés	13.— 13-50
Mászt I-a—Zsirl-a.	22.— 30.—
Zmôcsaj—Vaj	30.—
Spé—Szalona	— 25.—
Belice—Tojás 1 drb.	0.75

Pénezi — Pénz.

1 Dollár	= D.	56-15
100 Kor. Budapest	= „	0.079
1 Schil. Becs	= „	8-02
1 Kor. Praga	= „	1-684
1 lira	= „	2-27

Zürichben 100 Din = 9.11 sfrk.

K odaji

je edna oštarija z-vse se notri nahajočov posodov. Tudi je primerna za trgovino, 5 plôgov zemlé, travnik in log se po niskoj ceni odá. Več se pozve pri

ALOJZ PEČIČ
SATAHOVCI.

Z-hája vszako nedelo Napreplacilo za fr-tao leta v domovini: 15 Din. zvün SHS., 18 Din. v Ameriko 20 Din. Cena anonc za □ cm: med textom i izjave i poszlano 1:50 Din reklame 1— mali oglaszi 0:70 Din. i dávek. Pri vecskrát popúszit.

Rökopfszi, ki sze ne szhránijo i ne vrnéjo sze posilajo:
Reditelsztvo i oprávnistvo Mörszka Krajina
M Á R K I S E V C I br. 20. posta MÜRSKA SOBOTA.
—: Postni csekovni račsun broj 12980. —:

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide küldendők:
M. Krajina szerkesztőség v. kiadóhivatal
—: Postatakarék számla száma 12980. —:

Megjelenik minden vasár- ap Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldre 18, Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm-ként: szöveggözt és nyilttér 1:50, rendez 1—, apróhirdetés 0:70 Din és az illeték-Többszörinél engedmény.

SPORT.

HAZENA.

Hazena tekma Mura: Maribor odigrana dne 9. t. m. v Ptuju pod vodstvom trenerja in člana Maribora g. Šepec-a zaradi pristranskega sojenja se bo ponovno odigrala.

* * *

Naša družina je gostovala 15. in 16. t. m. v Ljubljani na proslavi 15 letnice S. K. Ilirije. Igrala je z najmočnejšimi klubi naše države. Na to proslavo so povabljeni bili AŠK iz Zagreba, ATENA, in MURA.

* * *

Dne 23. in 24. t. m. bo gostovala pri nas hazena družina Zagrebačke VIKTORIJE. Na to gostovanje naš klub pripravlja dosta zanimivega kar je pa do sedaj še tajnost.

* * *

Dne 8. t. m. je priredil čakovski športni klub kot gost v korist Mure operetno predstavo. Igrali so operetko „Mamzelle Nitouche“ izborna. Udeležba je bila častna.

GAZDÁLKODÁS.

Kukoricamoly.

Sokszor vehettük észre, hogy a kukoricánk elcsenevészedik, hervad, vagy növényében megakad. Ennek nem egyszer oka a szárba furakodó kukoricamoly, melyre minálunk azt szokták mondani »valami féreg rájga«. Ez tulajdonképpen egy 1 és fél centiméter hosszú és 3 centiméter szárnyterjedelmű éjjeli pille, a melynek nősténye világossárga, barna rajzokkal a szárnyán, a him barnás színű, vöröses fényű. Juniusban lép fel a lepke és párosodás után a nőstény sárga petéit egyenként vagy kettesével-háromasával rakja a kukorica cimerére, kivételesen a komlóra, kenderre, vagy kölesre. A kikelő hernyók azáltal tesznek számottevő kárt, hogy a kukorica szárába furák be magukat és abban egész járatokat csinálnak, azt meggyengítik, miáltal a növény hamarabb és tökéletlenül érik meg és legtöbbször letörik. A hernyó még a csutkába is berágja magát és ennek elcsenevését okozza. A hernyó a kukoricaszár tövében vagy csutkájában telel, májusban bábbá lesz és 2—3 hét múlva lepkévé fejlődik. Ellene úgy védekezünk, hogy a kukoricaszár tövét ősszel ne hagyjuk mezőn, ha-

nem égessük el, a takarmányul fel-etetendő kukoricaszárát legkésőbb március végéig etessük fel, a lemorzsolts csutkát égessük el a tél folyamán. A fertőzött cimereket július végén vágjuk ki és égessük el, a tövét kihuzuk a földből és összehordva el-égetjük vagy pedig a földet mindjárt az aratás után mélyen alászántjuk. A hernyó elől-hátul kissé vékonyodott, csupasz fényes, felül piszkos, hamvas barna, alul fehéres színű, hátán egy sötétebb sávval, Kinöve 18—20 milliméter hosszú.

Köles vetése és ápolása.

Biborhere lekerültével közeledik az ideje a köles vetésnek. Hogy attól jó termést kaphassunk, gondot kell fordítanunk elvetésének és ápolásának helyes voltára. Természetes, ki köles szalmát teheneivel eteti el a tél idején, az sürűbben veti a kölest, hogy apróbb szalmához juthasson. Helyes vetés azonban az, ha gazdagabb szemtermést akarunk elérni és szép magot, ha az egész ritkán juttatjuk a földre vagyis 20—30 litert kat. holdanként. Azonban ezt minálunk megtenni, — ritkaság, mindenki a sürűbb vetésre szoritkozik, ami természetes is, mert majd mindenki eteti a köles szalmáját állatjaival. A köles vetés ideje május elejétől junius közepéig tart, sőt a tönkrement vetések helyén még junius végén vetve is jó termést ad. Vetőmagul a jól kirostált magot használjuk, közte a legnehezebbet, s azt szávázjuk meg angol-kénsavas páccal. (50 lit. vízre veszünk fél kg. angol kénsvat s ebben 12 óra hosszat ázni hagyjuk a kölest. 50 liter köles magnak 18 liter ily pácoldat szükséges). Vetés után jó hengerezni, de ezt feltétlen kövesse boronálás, mihelyst kikelt és ennyire megerősödött. A boronálás semmiesetre sem árt neki, mert mélyreható gyökerei vannak.

Friss trágyázás nem igen való a kölesnek, mert gyomosodik s nem is értékesíti azt, de ezt nálunk elképzelni sem lehet anélkül. Jobb azonban a műtrágya neki, mert az épp arra az időre oldódik, mire a köles fejlődésnek indul.

Mlinarszki vajenec

mocsnési i dobroga obnásanya sze gorvzeme:

MLIN PÜCONCI

egy erősebb és szorgalmas fiut molnár inas: —: nak felvesz. —:

Iz Zagreba stiže vijest

da je izašao bogato ilustrovani cijenić najveće trgovačke i opremne kuće, koji se šalje kupcima u pokrajini besplatno. (Oni koji su već jednom primili katalog ne trebaju ga zatražiti). Ogromna skladišta! Veliki exportni poštanski odio! Nenadmašivo niske cijene! Evo jedan mali izvadak: Ženski ogrtač iz vunene tkanine Din. 190. Ukupna kućna oprava Din. 52. Sukoje Din. 48. Bolje vrsti Din. 60. Lijepe bluže Din. 29. Kućne pregače Din. 19. Ženske košulje Din. 25. itd. itd. Najbogatije moderne konfekcije za dame, gospode in djecu, manufaktura, kuhinjske i kućne potrebe. Najveća trgovačka in otpremna kuća u S. H. S.

KASTLER i OEHLEK,
Zareb, Ilica 4.

Hirdessen a
Mörszka Krajina-ban

Najlepšo priliko Vam nudi za
ŠPARANJE

PREKMURSKA POSOJILNICA

v MURSKI SOBOTI

ki daja najvišji intereš na

VLOGE

ter jih sprejema v Cerkvni ulici (pisarna g. dr. Škerlaka) in v izrael'ski župniji. (Židovski farov)

Tu je penez **varno naložen** in se lahko vsaki dan dvigne.

LEGUJABB

Párisi és Bécsi kalapmodelok kalapujdonságok nagy választékban állandóan raktáron. Gyászkalapok rendelésre 24 óra alatt elkészülnek. Mindenemü kalap alakítások elvállaltatnak. Filz kalapok 100 Din-től, bársony kalapok 160 Din-től kezdve kaphatók. Ugyanott nagy választék kötények, harisnyák, mindenemü kötöt áru gyermekek és felnötek részére, pipere és rövid áru czikek nagy választékban a legolcsobb napi áron

A. Király

trg. z klobuki, perilom i krátkim blágom
M. SOBOTA (Berger-féle ház).

**Szolid Pontos ki-
árak! szolgálás!**

SENO,

Superfosfát, Portland-Cement, Papir za zid, Papir za pokriv, Karbolinäum, Ter, Kovačko vogelje, Steinkol, Drva, Les — se dobi pri

VIKTOR CZIPOT

trgovci

v MURSKI SOBOTI.

Vsáki práznik, nedelo, četvrték in soboto koncert. Švira ciganska godba BARANYA.

Minden ünne- és vasárnap ugyszintén szombaton és csütörtökön koncert. Játszik BARANYA.

VELIKA **Meolic** NAGY-KAVARNA KÁVÉHÁZ

PERGAMENT PAPIR

olcsón kapható I. H A H N papirkereskedésében M. Sobota.